

Srbija i EU potpisale novi paket podrške vredan preko 86 miliona evra

Mala i srednja preduzeća, turizam i čista voda

Beograd 23. april – Zvaničnici Evropske unije i Srbije danas su potpisali sporazum o dodeli paketa bespovratnih sredstava Srbiji vredan više od 86 miliona evra. Paket bespovratne pomoći ima za cilj pružanje podrške Srbiji u oblasti zaštite životne sredine, konkretno za bezbednu pijaću vodu, turizma i malih i srednjih preduzeća.

Sporazum su u Palati „Srbija“ potpisali ministar za evropske integracije i nacionalni IPA koordinator Jadranka Joksimović i ambasador Evropske unije Sem Fabrici, u prisustvu predsednika Vučića i ambasadora država članica Evropske unije.

Evropski komesar za proširenje Oliver Varheji se obratio učesnicima događaja putem video snimka iz Brisela.

U svojoj video poruci, komesar Varheji je poručio:

„Veliko mi je zadovoljstvo što Evropska unija i Srbija danas potpisuju sporazum o programu za dodelu 86 miliona evra bespovratne pomoći u cilju podrške privredi i životnoj sredini.

Ovo je nedvosmislen izraz naše posvećenosti. Evropska unije je bila uz Srbiju od samog starta pandemije kovida 19. Na samom početku pandemije, bili smo fokusirani na neposredne potrebe i pružanje podrške za jačanje sektora zdravlja. (...)

Ove nedelje smo najavili isporuku vakcina protiv kovida 19 Zapadnom Balkanu. Više od jedne trećine od ukupno 651.000 doza vakcina BioNTech Pfizer iz EU, biće usmereno na zdravstvene radnike u prvim linijama odbrane, dok će ostatak biti usmeren na ugrožene grupe.

Srbija odlično sprovodi kampanju vakcinacije i vi ste s pravom ponosni na to. Vi ste u isto vreme svom narodu obezbedili vakcine i delili ih sa regionom, na čemu smo vam zahvalni. Sada EU želi da pomogne vama – jer nam je stalo. Stalo nam je do Srbije i do čitavog Zapadnog Balkana!

Podrška EU, međutim, ide dalje od vakcina i usredsređena je i na srednjoročni i dugoročni oporavak. Današnjim paketom se pruža dalja podrška privredi koja je bila pogođena krizom. Mala i srednja preduzeća predstavljaju okosnicu društva i mi želimo da sa naša uspešna priča sa njima nastavi, budući da ovaj sektor podržavamo sa sjajnim rezultatima mnogo godina unazad.

Osim toga, želimo da Srbija brže napreduje na evropskom putu. Da bismo to postigli, predložili smo načine za ubrzanje pristupnog procesa na osnovu konkretnog napretka u sprovođenju reformske agende. Znam da Vlada Srbije naporno radi na postizanju ovog cilja. Prilika da se to ostvari je jedinstvena imajući u vidu snažnu Vladu Srbije iza koje stoji snažna skupštinska većina. Mi smo spremni da ubrzamo taj proces i nadamo se da je i Srbija spremna na to. Za aktuelni saziv Evropske komisije, Zapadni Balkan je prioritet. Vaša budućnost je Evropska unija, zajedno sa čitavim regionom.”

„Danas smo dobili 86 miliona evra bespovratne pomoći EU, reč je o sredstvima koja se namenski troše za programe i projekte koji su unapred dogovoreni. To su projekti, koji su strukturalnog tipa, od razvoja i napretka našeg obrazovanja, našeg preduzetništva, naših inovacionih mogućnosti, zaštite životne sredine, do napretka vladavine prava. Veliko hvala EU, pred nama je još mnogo posla!“, poručio je predsednik Vučić.

„Najveći deo podrške, a to je 45.5 miliona evra, ide u sektor zaštite životne sredine i ostvarivanja ciljeva Zelenog dogovora. Ovim sredstvima biće obuhvaćena izgradnja sistema za prikupljanje i prečišćavanje otpadnih voda u Čačku, Loznici i Sokobanji. Ovom podrškom dalje biće obuhvaćene pripremne radnje koje bi trebale da dovedu do izgradnje postrojenja za upravljanje otpadom u Novom Sadu“, poručila je ministar Joksimović.

Ovaj značajan paket pomoći je sačinjen od bespovratnih sredstava; drugim rečima, Srbija neće morati da vraća ovaj novac.

Paket od 86 miliona evra je strukturiran na sledeći način:

Konkurentnost i privreda

17 miliona evra je namenjeno za podršku konkurentnosti malih i srednjih preduzeća, konkretno u sektoru turizma

Životna sredina

Stub životne sredine i energetike će biti podeljen u dva bloka:

- 45 miliona evra za početak sprovođenja Zelene agende u Srbiji, unapređenje upravljanja otpadom u Novom Sadu, postavljanje jedinica za praćenje vode duž sliva Dunava, Save i Morave, kao i širenje mreže stanica za praćenje kvaliteta vazduha
- 9 miliona evra bespovratne pomoći za investicije u energetske efikasnosti javnih zgrada u cilju smanjenja troškova, emisija ugljendioksida i unapređenja kvaliteta i usluga za korisnike tih zgrada.

Dobro upravljanje

14 miliona evra će biti usmereno na podršku reformama u oblasti upravljanja, zakonodavstva kao i za podršku učešća Srbije u programima EU

Evropska unija je najveći donator, investitor i trgovinski partner Srbije.

EU je veoma brzo pristupila pružanju podrške partnerima sa Zapadnog Balkana od samog početka krize, pri čemu je mobilisala značajan paket od 3,3 milijarde evra kako bi pomogla da se reši kriza u zdravstvu i ublaže posledice socio-ekonomske krize. Komisija je u oktobru predstavila Ekonomski i investicioni plan vredan devet milijardi evra za stimulisanje dugoročnog oporavka Zapadnog Balkana i njegovo približavanje EU.

Kada su u pitanju mala i srednja preduzeća, EU u Srbiji trenutno vodi kampanju pod nazivom *EU za biznis* tokom koje ističe uspešne korisnike pomoći EU u ovom sektoru <http://europa.rs/biznis/>

Kontekst:

Šta se i na koji način finansira novcem EU u Srbiji?

Nacionalni program IPA 2020 predstavlja drugi deo poslednjih sedam godišnjih programa iz perioda IPA II (2014-2020). Finansijski sporazum za prvi deo programa IPA 2020, u vrednosti od 70,2 miliona evra, potpisan je u maju 2020. Drugi deo, koji je potpisan danas, iznosi 86,06 miliona. Sredstva su programirana tokom 2020, a program je 23. novembra predstavljen Komitetu IPA kada je i odobren.

Sporazum za drugi deo programa IPA 2020 koji je danas potpisan, podeljen je na tri velika bloka: demokratija i upravljanje, što obuhvata instrument za evropske integracije (podrška za usaglašavanje sa pravnim tekovinama i uvođenje boljih standarda u nizu sektora) i podrška za učešće Srbije u programima kao što su Erasmus +, Horizont 2020 i Cosme. Ukupna vrednost ovog bloka programa iznosi 14,5 miliona.

1. U okviru životne sredine, aktivnosti u oblasti sprečavanja klimatskih promena i energetskog bloka, postoje dve komponente. Prva predstavlja obimni program usmeren na životnu sredinu vredan 45,55 miliona evra. Inovativni instrument je posvećen sprovođenju pilot mera za politiku životne sredine i klimatske promene u skladu sa Zelenom agendom. Sredstvima će se dalje podržati jačanje kapaciteta Grada Novog Sada za upravljanje čvrstim otpadom. Osim toga, ovim sredstvima će biti podržano postavljanje jedinica za praćenje vode duž rečnih slivova Dunava, Save i Morave, kao i poboljšano praćenje kvaliteta vazduha širom Srbije. Postrojenja za preradu otpadnih voda biće izgrađena u Loznici, Čačku i Sokobanji. Među očekivanim rezultatima je i iskorišćavanje potencijala za više zelenih investicija u okviru Zelene agende, izgradnja i puštanje u rad tri savremena postrojenja za otpad koja će opsluživati 160.000 stanovnika. U pomenutim gradovima, otpadna voda će biti u potpunosti tretirana, te više neće biti ispuštana direktno u reke bez ikakve prerade, kao što je trenutno slučaj.
b) Drugi deo tog bloka se odnosi na podršku regionalnom programu energetske efikasnosti za finansiranje projekata u Srbiji ukupne vrednosti devet miliona evra. Program će podržati projekte čiji je cilj opremanje zgrada u skladu sa standardima o energetske performansama ustanovljenih Direktivom o energetske učinku zgrada, čime će se smanjiti emisija ugljendioksida.
2. Veliki blok programa (17 miliona evra) biće usmeren na sektor konkurentnosti i privrede. Ova sredstva su deo programa EU za ekonomski oporavak od kovida 19. Očekuje se da ova pomoć omogući veći privredni rast u ciljanim opštinama; unapredi društvenu infrastrukturu i koheziju; te da unapredi turističku/kulturnu ponudu i veštine zainteresovanih strana za sprovođenje Strategije razvoja turizma Republike Srbije.

Detaljni presek programa:

Sektor/Prioritet/Mera			
		Sa subjektima kojima su poverena sredstva	Sa korisnicima programa IPA II
Demokratija i upravljanje			
Mera 1 – Instrument za evropske integracije EU n/a		n/a	6,972,866.40
Mera 2 – Podrška učešću Srbije u Unijnim programima n/a		n/a	7,532,133.60
Životna sredina, klimatske i energetske mere			
Mera 3 – EU za životnu sredinu i mere u oblasti klime n/a		8,000,000.00	37,555,000.00
Mera 4 – Segment posvećen Srbiji u okviru Regionalnog programa za energetska efikasnost na Zapadnom Balkanu („REEP Srbija“) n/a		9,000,000.00	n/a
Konkurentnost i inovacije			
Mera 5 – EU za ekonomski oporavak od kovida 19 n/a		17,000,000.00	n/a
UKUPNO	n/a	34,000,000.00	52,060,000.00

**86,060 000
evra**